

A fogápolás fontosságát szeretné megértetni a gyerekekkel

A fogkefe beszél, a baci kalapál

A gyerekeknek általában nem a kedvenc elfoglaltságuk a fogmosás, és a fogorvosi székbe is csak akkor ülnek, ha már nagyon fáj a foguk, vagy a szülők erővel elcipelik őket. Ezen a gyermeki hozzáálláson kíván változtatni Kerekes-Máthé Bernadette, aki fogorvosként, egyetemi tanárként meseírással adta a fejét. Ráadásul olyan mesekönyvet írt, amely még a szülőt is okíthatja.

Lurfa, a beszélő fogkefe és a Fogtündér a mesebeli hősei, valamint Szepe, a bacik királya a főgonosza Kerekes-Máthé Bernadette meséjének, ők azok a misztikus lények, akik helyes útra vezetnek vagy épp letérítik a helyes fogápolás újtjáról a történet gyerekszereplőit, a Zöldhegyesi család gyerekeit. Igen, A fogtündér titkai című könyv a helyes fogápolásról szól, de nem ám egy tananyag, hanem igazi mese, annak minden mesebeli tulajdonságával.

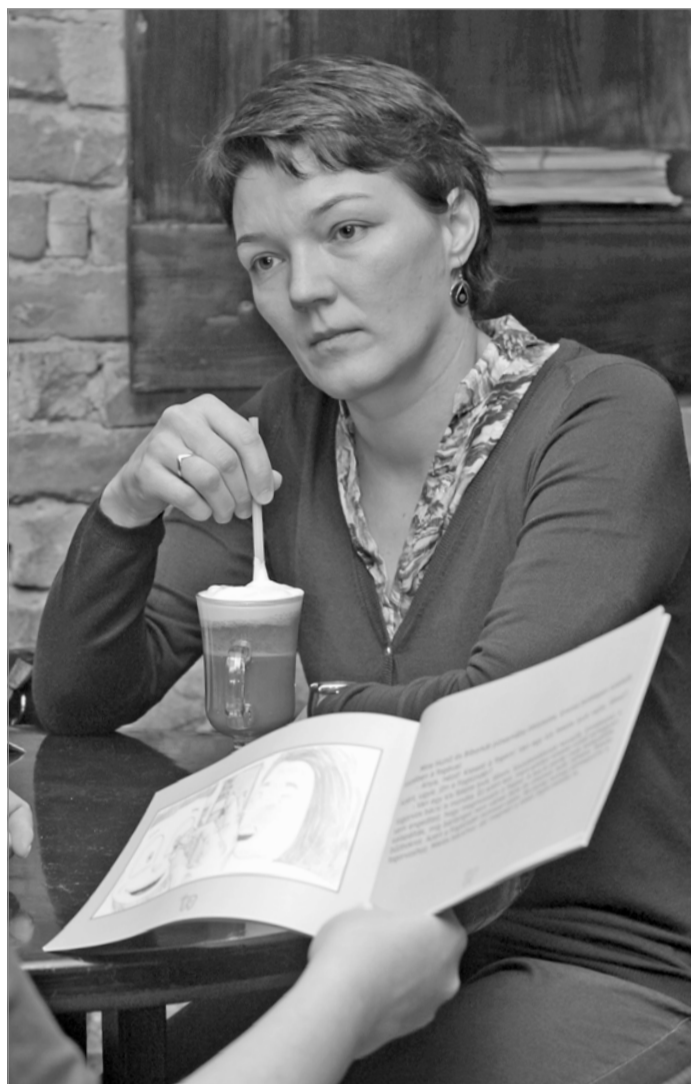
A szükség mesét szüli

Kerekes-Máthé Bernadette fogas meséi először csak a fejében születtek meg, miközben saját gyerekeit szoktatta fogmosásra, helyes fogápolásra. Bár fogorvosként, egyetemi tanárként volt pár tippje, hogyan is kell azt csinálni, de a gyakorlat nem mindig a tankönyveket igazolta. „A kisebbik lányom már óvodáskorban is nagyon aktív volt, mozgékony, nem nagyon szerette, hogy én mossam a fogát. Az elején próbálkoztam a meséléssel, mert a nagynál az bejött, hogy fogmosás közben a fogakról meséltem, meg arról, hogy mi történik a szájában. De a kicsit ez nem igazán kötötte le. Akkor azt találtam ki, hogy odaadtam az én fogkefém, s ő moshatta az én fogamat, amíg én az övét. Ez nagyon tetszett nekem” – meséli a kiadvány szer-

zője, aki később a kisebbik lányának is mesélhetett már, ekkor bevetette a bacikról szóló történeteket. Arról mesélt, hogy mit csinálnak a bacik a szájában, szoktak sakkozni, tévézni, sokat edznek, gyúrnak, hogy legyenek erősek, mert ha hiányzik az esti fogmosás, egész éjjel a fogakat kalapálják, barlangot is ásnak azokba, meg bűzbokrokot ültetnek. „Amíg meséltem, addig mostam a gyerek fogát” – magyarázza Bernadette, aki így mindig újabb és újabb sztorikat talált ki a fogakat támadó baktériumok világáról.

Nem a Szép könyv-díj motiválta

A fogorvos ezeket az anyai tapasztalatait használta fel a könyvében, valamint az egyetemen működő Fogtündérek tapasztalatait is. A Fogtündérek egy kimondottan fogorvosos diákokból álló, önszervező csapat, akik fogápolással kapcsolatos tevékenységet végeznek az óvodákban, iskolákban, ők is meséltek arról, hogy náluk mi működött. Kerekes-Máthé Bernadette pedig úgy gondolta, jó lenne egy történetben összefoglalni a tapasztalatokat, utána pedig azt olyan formában kiadni, hogy minél több helyre eljusson. A tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy létezik pár magyarországi kiadási könyv, amely prevencióval foglalkozik, de azoknak általában magasabb az ára, és nem minden-

FOTÓ: HAÁZ VINCE

Kerekes-Máthé Bernadette fogorvosként meseírással adta a fejét

ki tudja megvásárolni. A szerző azonban egy egészen elérhető kiadványt szeretett volna, ezért készült ez a mesekönyv szinte füzet formában. „Nem egy szép gyerekkönyv díjra pályáztam vele – neveti el a fogorvos –, azt akartam, hogy hasznos legyen a gyerekeknek és a felnőtteknek is, tetszetős illusztrációk legyenek benne, de főleg elérhető legyen. Azt szeretném ugyanis, hogy eljusson ez a kiadvány az óvodákba, valamint a kisiskolásokhoz is.” A szakember éppen ezért pályázott a Studium

Kiadóhoz, nyert is, így az első száz példányt ingyen nyomtatták ki, ezeket a példányokat pedig 5 lejes adomány fejében lehet megvásárolni, a bevételt pedig visszafordítják az új példányok nyomtatására.

Éppen az elérhetőség volt az oka annak is, hogy nem egy neves illusztrátort kért meg mesekönyvének illusztrálására a szerző, hanem az egyetemi diákjai közt nézett szét rajzterhetőség után. Gyorsan kiderült, hogy Albert Balázs fogorvosstanonc igencsak jó érzékkel rajzol, s nyilván nem volt hátrány az sem, hogy értette is a témát, vagyis, amikor le kellett rajzolni egy fogorvosi széket, a fogorvosi eszközöket, akkor jól jött, hogy az illusztrátor érti a szakmát.

A fogkefe beszél, a baci kalapál

A mese vázlatát még gyerekeivel megírta Bernadette, aztán beszélgetett Kádár Annamáriával, akinek meseterapeutai tanácsait kérte, majd ezek alapján változtatgatta a történetet. A fogtündér titkai cím alatt végül egy teljes könyvet átszelő mese fut. Főszereplője a Zöldhegyesi család, annak is a három gyereke: a 7 éves Emma, a 4 éves Biborka, valamint a másfél éves Huni. Mivel különböző korosztályúak a gyerekek, ezért különböző fogápolási problémákat lehet velük illusztrálni. A történet szerint a legnagyobb lánynak kiesik a foga, várja a fogtündért, aki majd elviszi a fo-

gát a párnája alól és ajándékot ad cserébe, de közben kiderül, hogy van egy kis szuvasodás is a fogán, itt jön képbe a megszemélyesített fogkefe, akit úgy hívnak, hogy Lurfa. A szerző a fluor betűinek keverékéből nevezte el a beszélő fogkefét, akihez kötődni is tudnak a gyerekek a mese során. A fogkefe varázsvetítőjén megmutatja, hogy mit művelnek a bacik a fogakon, megismerkedhetünk Szepevel, a bacik királyával (ő a streptococcusról kapta a nevét), s azt is megtudjuk, hogy mi a kedvenc kajájuk, és miért kell őket onnan kitakarítani. Másnap a teljes család felkerekedik és elmennek a fogorvoshoz, így a mese befogadói azt is megtudják, hogy milyen egy fogorvosi rendelő, hogy néz ki ott a szék, milyen eszközöket használ a fogorvos. Természetesen a mese végén a Fogtündér is megjelenik, aki megosztja a gyerekekkel az ő titkait, s így a titkok őrzőjévé avatja őket.

A mesében a szerző arra törekedett, hogy minél több hasznos tanáccsal lássa el a gyereket, na meg a felnőtteket is, éppen ezért ismerteti meg az olyan fogtisztító kincseket, mint a fogszelvény, szájvíz, plakkfestő vagy épp egyszortéjú fogkefe, ugyanakkor még olyan fogorvosi kérdésekről is szó esik, mint a barázdázás. „Azért is szól a felnőtteknek is ez a könyv, mert sokszor tapasztalom, hogy nincsenek tisztában ők sem a helyes fogápolás alapelveivel. Például nem tudják, hogy mikor kell elkezdeni mosni a gyerek fogát, vagy ugyanazt a felnőtt fogkefét és fogkrémet adják a kicsik kezébe is, mint amit ők is használnak” – mondja a fogorvos.

A megelőzés olcsóbb, és nem is olyan fájdalmas

Kerekes-Máthé Bernadette mesekönyvét prevenció olvasmányának szánja. Úgy véli, hogy a mesével meg lehet szeretetni a gyerekekkel a fogmosást, és a fogápolás miertjének és hogyanjának ismételt elmagyarázásával a gyerekek számára a fogmosás a napi rutin része lesz. Véleménye szerint azért szükséges nagy hangsúlyt fektetni a fogápolásra, mert a megelőzés mindig olcsóbb és könnyebb megoldás, mint a kezelés. A megelőzéshez tartozik az is, hogy a gyerek rendszeres fogorvosi ellenőrzésen vegyen részt, és ne csak akkor kerüljön fogorvoshoz, amikor már nagy baj van. Legyen ideje megismerkedni az orvossal, a rendelővel anélkül, hogy komolyabb beavatkozásra lenne szükség.

Bár ez volt első írói próbálkozása, a meseíró fogorvos nem zárkózik el a folytatástól sem, kapott pár tippet is arra nézve, hogy milyen tematikát dolgozhatna fel egy következő mesében. Van, aki ugyanis a vadonban történő fogmosásról szeretne olvasni, mások meg a fogszabályozásról vagy a nagymama protéziséről is.

Illusztrációk színesítik a mesekönyvet